

درآمدی بر بایسته‌های بودجه فقرزدا

چکیده

سند بنیادین مالی- اداری دولت که از آن تحت عنوان بودجه یاد می‌شود، اینک در پرتو مطالعات جدید و مناسبات نوین حکمرانی و تنظیم‌گری، جایگاه اساسی و عالی‌رتبه‌ای یافته و دیگر کمتر نهاد و خدمت عمومی را می‌توان یافت که در بودجه، بازنمایی نشده و احکام و ارقام متناسب خود را نیافته باشد. با این حساب، بودجه می‌تواند نقشی کلیدی و کم‌نظیری را در تحقق اهداف دولت‌ها ایفا نماید. از جمله این اهداف، فقرزدایی است که در آن می‌رود تا علل و عوامل تولید، تقویم و ترویج فقر از چهره جامعه، با نقش‌آفرینی از جانب دولت زدوده شود. نوشتار پیش‌اروی به دنبال آن بوده تا با استمداد از روش فراتحلیل و استفاده از منابع کتابخانه‌ای و در پرتوی مطالعه‌ای میان‌رشته‌ای، قابلیت‌ها و ظرفیت‌های ممکن برای تهیه و تنظیم بودجه‌ای فقرزدا را شناسایی نموده و به قاعده‌ای که صورت مقاله ممکن می‌سازد، به تبیین و تحلیل آن بپردازد. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که از برای نیل به فقرزدایی و بسط عدالت از طریق ابزار بودجه و احکام و ارقام آن، می‌توان به راهبردهایی نظیر شفافیت بودجه، منطقه‌گرایی و محلی‌سازی، توزیع عادلانه و تقلیل یارانه‌های پنهان، هماهنگ‌سازی و وحدت‌بخشی نهادهای فقرزدا و... اشاره نمود. اگرچه هریک از راهبردهای پرداخته‌شده در پژوهش، می‌طلبد تا به صورت مجزا و مفصل مورد مطالعه و مذاقه مستقلی قرار گرفته و از طرفی جهت کاربست این راهبردها بر نظام‌های بودجه‌ریزی هر کشوری لازم است تا جغرافیای سیاسی و اداری دولت‌ها و نظریه اقتصادی که در نظام حقوقی و مدیریتی آن‌ها جریان دارد مورد توجه قرار بگیرد.

کلیدواژگان

بودجه، فقرزدایی، عدالت اجتماعی، منطقه‌گرایی، شفافیت، یارانه پنهان